

การควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Self-Control in Media Keeping up of Students in Faculty of Humanities
and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

ธัญพร เอกพงษ์¹, รัตติยา เหนืออำนาจ²

Thanyaporn Ekapong, Rattiya Nua-amnat

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาคุณลักษณะการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และ 2. ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า T-Test และค่า F-Test โดยใช้การสังเคราะห์และความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า 1) การควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยด้านการรู้ทันตนเองในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการรู้เท่าทันตนเองในการวิเคราะห์สื่อ และด้านการรู้เท่าทันตนเองในการเข้าใจสื่อ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักศึกษาที่อายุ และระดับชั้นปี แตกต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ โดยรวม แตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suan Sunandha Rajabhat University

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: beem2550@hotmail.com, Tel. 087-4299415

นักศึกษาที่มีเพศ สถานภาพครอบครัว และภูมิำเนา แตกต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการ
เท่าทันสื่อโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การควบคุมตนเอง, การเท่าทัน, สื่อ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the characteristics of self-control in media retention of students in Faculty of Humanities and Social Sciences. And 2) to compare between personal factors and media literacy of students in Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University. The sampling group used in this research is Faculty of Humanities and Social Sciences students of the Suan Sunandha Rajabhat University, consisting of 400 people. Tools used for data collection were questionnaires. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The T-Test and F-Test used One Way ANOVA synthesis and variance, with statistical significance at the level of 0.05.

The study found that; 1) Self-control in media keeping of students in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University. Overall picture is at a high level by being aware of how to make good use of media. The highest mean was followed by the self - awareness in media analysis and the self-knowledge of media understanding with the least average

2) The hypothesis test found that student at age and students with different years of age have different self-control in keeping with media trends with statistical significance at the level of 0.05. Family status and domicile are different. They control themselves in controlling the media as a whole. No different

Keywords: Self-control, Keeping up, Media, Suan Sunandha Rajabhat University

บทนำ

สื่อและเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทและเข้ามามีอิทธิพลในพื้นที่ในชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้นแทนที่สถาบันทางสังคมอื่น ๆ สื่อไม่ว่าจะเป็นสื่อดั้งเดิม อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ หรือสิ่งใหม่ อาทิ อินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดีย ฯลฯ ต่างมีอิทธิพลอย่างมากในกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม สื่อได้เข้ามามีบทบาทกำหนดแบบแผนความคิด เจตคติ อารมณ์ ปฏิกริยาทางร่างกาย และพฤติกรรมโดยผลกระทบของสื่อทั้งที่เกิดขึ้นทันทีทันใดและในระยะยาว ทุกวันนี้หลายสิ่งหลายอย่างที่เรารู้เรียนรู้นอกเหนือจากประสบการณ์โดยตรงแล้ว ล้วนเป็นการรับรู้ผ่านสื่อทั้งสิ้น สื่อมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความเป็นไปต่าง ๆ ทั้งในประเทศและขอโลกเผยแพร่ออกสู่ประชาชน สื่อมีบทบาทสำคัญในการกำหนดวาระประเด็นต่าง ๆ ในสังคม และเมื่อกล่าวถึงอิทธิพลและผลกระทบของสื่อ นับว่าเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจจากสังคมเป็นอย่างยิ่ง ทั้งจากรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ ทั้งทางการศึกษา สาธารณสุข วัฒนธรรม และสังคม นักวิชาการในหลากหลายสาขา ต่างก็ตระหนักดีว่า สื่อมีอิทธิพลและผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อปัจเจกบุคคลและสังคม แม้สื่อจำนวนมากจะมีการผลิตผลงานสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ช่วยให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเข้าใจประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยขยายมุมมองโลกทัศน์การเรียนรู้ สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางสังคมส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ กระตุ้นพฤติกรรมเป็นพลเมืองดี แต่ก็มีสื่ออีกจำนวนไม่น้อยที่ถูกตั้งคำถามและตรวจสอบจากสังคมว่าได้สร้างผลกระทบทางลบต่อความคิด จิตใจและพฤติกรรมของบุคคล ทั้งในด้านการปลูกฝังความคิด ความเชื่อที่ผิดๆ สร้างค่านิยมทางลบ การเป็นแบบอย่างที่ไม่เหมาะสม อันนำไปสู่พฤติกรรมเลียนแบบความก้าวร้าวรุนแรง การกระตุ้นพฤติกรรมบริโภคนิยมของประชาชนในยุคปัจจุบัน ฯลฯ

สาเหตุที่มีอิทธิพลและผลกระทบของสื่อเป็นประเด็นหนึ่งที่มีความสนใจและศึกษากันอย่างกว้างขวางในหมู่นักวิชาการสาขาต่าง ๆ ในสังคมก็เนื่องมาจากความห่วงใยว่าสื่อจะนำเสนอเนื้อหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบหรือปัญหาต่อสังคมและปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะในสังคมที่รับเอาอิทธิพลและวัฒนธรรมจากภายนอกหรือของต่างประเทศเข้ามาโดยไม่มีกระบวนการคัดสรรและกลั่นกรอง อย่างไรก็ตามผลกระทบของสื่อไม่ได้มีผลกับผู้บริโภคสื่อ

หรือผู้รับสารทุกคนในลักษณะที่เหมือนกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้รับสาร แต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพ และลักษณะทางจิตวิทยาที่แตกต่างกันประกอบกับการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมที่ต่าง กันจึงทำให้อิทธิพลและผลกระทบของสื่อมีผลต่อแต่ละบุคคลในระดับที่ต่างกันไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการเท่าทันสื่อของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

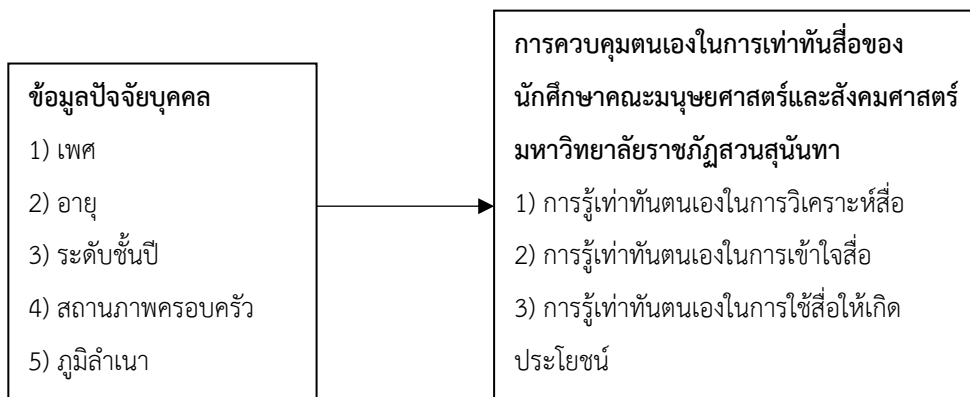
สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษา ที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นปี สถานภาพครอบครัว และภูมิลำเนา ต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง “การควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ด้านเนื้อหาเป็นการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ในเรื่องที่กล่าวถึงในกรอบแนวคิดและทฤษฎีการวิจัยด้วยการสืบค้นข้อมูล โดยอาศัยเอกสารเป็นหลัก ด้วยวิธีการศึกษา สืบค้นข้อมูลต่าง ๆ จากแนวคิดตามทฤษฎีอื่น ๆ ตำราวิชาการ บทความ เอกสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและจากการศึกษาข้อมูลแนวคิดเรื่องการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้เท่าทันตนเองในการวิเคราะห์สื่อ 2) การรู้เท่าทันตนเองในการเข้าใจสื่อ 3) การรู้เท่าทันตนเองในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี สถานภาพครอบครัว และภูมิลำเนา ตัวแปรตาม (Dependent Variables) การควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 5,771 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา นักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ 5 ระยะเวลาการดำเนินวิจัย ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง เมษายน พ.ศ.2562 รวมเป็นระยะเวลา 4 เดือน

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 5,771 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562) โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบค่า (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยสุด (Least Significant Difference: LSD)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับ การควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จากการวิจัยเชิงปริมาณ

(Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 มีอายุ 20-21 ปี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 ส่วนใหญ่อยู่ระดับชั้นปี 4 จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 ส่วนใหญ่มีสถานภาพครอบครัวแบบบิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคกลาง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3

2. ระดับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ระดับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 4.08 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับแรก คือ การรู้เท่าทันตนเองในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ การรู้เท่าทันตนเองในการวิเคราะห์สื่อ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.55) และ การรู้เท่าทันตนเองในการเข้าใจสื่อ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมทุกด้าน

การควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
การรู้เท่าทันตนเองในการวิเคราะห์สื่อ	4.05	0.55	มาก
การรู้เท่าทันตนเองในการเข้าใจสื่อ	4.00	0.59	มาก
การรู้เท่าทันตนเองในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	4.19	0.48	มาก
รวม	4.08	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D.

= 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรู้ทันตนเองในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.48) รองลงมาการรู้เท่าทันตนเองในการวิเคราะห์สื่อ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.55) รองลงมาการรู้เท่าทันตนเองในการเข้าใจสื่อ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.59) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรู้เท่าทันตนเองในการเข้าใจสื่อ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ	เพศ	อายุ	ระดับชั้นปี	สถานภาพครอบครัว	ภูมิสำเนา
ด้านการรู้เท่าทันตนเองในการวิเคราะห์สื่อ	0.881	0	0	0.285	0.81
ด้านการรู้เท่าทันตนเองในการเข้าใจสื่อ	0.546	0	0	0.356	0.726
ด้านการรู้เท่าทันตนเองในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	0.819	0.03	0.164	0.19	0.194
รวม	0.786	0	0.002	0.441	0.849

สมมติฐานที่ 1 จำแนกตามเพศ พบว่า ค่า Sig. ในภาพรวมเท่ากับ .786 แสดงว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งค่า Sig. มากกว่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน 2 จำแนกตามอายุ พบว่า ค่า Sig. ในภาพรวมเท่ากับ .000 แสดงว่านักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ แตกต่างกัน ซึ่งค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า ค่า Sig. ในภาพรวมเท่ากับ .002 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีการควบคุมตนเองในเท่าทันสื่อ แตกต่างกัน ซึ่งค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่า ค่า Sig. ในภาพรวมเท่ากับ .441 แสดงว่านักศึกษาที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งค่า Sig. มากกว่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 5 จำแนกตามภูมิภาคนา พบว่า ค่า Sig. ในภาพรวมเท่ากับ .849 แสดงว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งค่า Sig. มากกว่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
นักศึกษาที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัย มีประเด็นที่สำคัญสามารถอภิปรายผลเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ระดับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ระดับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การรู้เท่าทันตนเองในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ รองลงมา คือ การรู้เท่าทันตนเองในการ

วิเคราะห์สื่อ และ การรู้เท่าทันตนเองในการเข้าใจสื่อ สอดคล้องกับ ดวงแข รักไทย, นิตยา ชีพประสพ และ สร้อยสุวรรณ พลสังข์ (2560) ผลการวิจัยพบว่า 1. คะแนนประเมินตนเองก่อนและหลังทดลอง ของกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับดี ($M=3.63$, $SD=.29$, $M=3.54$, $SD=.35$ ตามลำดับ) และความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังทดลอง อยู่ในระดับน้อย ($M=16.27$, $SD=4.80$, $M=16.25$, $SD=4.90$ ตามลำดับ) 2. คะแนนประเมินตนเอง ก่อนและหลังทดลองของกลุ่มทดลอง อยู่ในระดับดีและดีมาก ($M=3.68$, $SD=0.31$, $M=4.21$, $SD=0.38$ ตามลำดับ) และความรู้ความเข้าใจ ก่อนและหลังทดลอง อยู่ในระดับน้อยและปานกลาง ($M=16.27$, $SD=3.83$, $M=18.53$, $SD=3.23$ ตามลำดับ) 3. กลุ่มทดลองมีระดับการรู้เท่าทันสื่อ ทั้งการประเมินตนเอง และความรู้ความเข้าใจหลังการทดลอง ($M=4.21$, $SD=0.39$, $M=18.53$, $SD=3.23$ ตามลำดับ) สูงกว่าก่อนทดลอง ($M=3.68$, $SD=0.31$, $M=16.27$, $SD=3.83$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p<.05$ 4. กลุ่มทดลองมีระดับการรู้เท่าทันสื่อ ด้านการประเมินตนเองหลังการทดลอง ($M=4.21$, $SD=.39$) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($M=3.54$, $SD=0.35$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p<.05$

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีเพศต่างกัน จะมีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สาริศา จันทรอำพรและมณัฏฐ์ แก้วจินดา (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะการณปัจจุบัน กับการเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ในวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า 1) ร้อยละ 92.8 ของกลุ่มตัวอย่าง 1,146 คน มีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงสื่อชนิดต่าง ๆ ได้แก่ โลก เฟซบุ๊ก และยูทูบ ผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นส่วนใหญ่ เพื่อจุดประสงค์ในการพูดคุย แลกเปลี่ยนข่าวสาร ซึ่งกันและกัน 2) การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยเน้นความจริง สามารถพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ดีขึ้นได้ 3) นักเรียนที่เข้าร่วมการปรึกษาแบบกลุ่มโดยเน้นความจริง มีแนวโน้มที่จะพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีอายุต่างกัน จะมีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับ สุขใจ ประเทืองสุขเลิศ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้ของคนไทยเกี่ยวกับความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อในยุคโลกาภิวัตน์ ผลการวิจัยพบว่า พิจารณาจากปัจจัยที่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้านของคนไทย คือ อายุ ระดับการศึกษา บทบาทในครอบครัว บทบาท ทางสังคม และประสบการณ์ด้านสื่อก็พบว่า คนไทยที่เป็นนักเรียนระดับด้านรู้เท่าทันสื่อ และผู้มีส่วนผลักดัน นโยบายทางการศึกษาเห็นความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อมากที่สุด เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ส่วนการรับรู้ เกี่ยวกับทักษะการรู้เท่าทันสื่อของคนไทยพบว่า คนไทยเห็นความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อค่อนข้าง มาก โดยเฉพาะทักษะการประเมินค่า และการวิเคราะห์ ในขณะที่พวกเขาเห็นว่าทักษะการสร้างสรรค์สื่อ จำเป็นน้อยที่สุด นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้านก็พบว่าคนไทยที่มีการศึกษาสูงกว่า และมีประสบการณ์ด้านสื่อมากกว่าเห็นด้วยกับทักษะการวิเคราะห์ และประเมินค่าสื่อมากกว่าผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์ด้านสื่อน้อยกว่า นอกจากนี้ นักเรียนระดับด้านรู้เท่าทันสื่อและผู้มีส่วนผลักดันนโยบายการศึกษา เห็นความสำคัญของทักษะการวิเคราะห์มากที่สุด อย่างไรก็ตาม ไม่มีกลุ่มใดที่เรียงลำดับ ความสำคัญ ของการรู้เท่าทันสื่อแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีระดับชั้นปีต่างกัน จะมีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับ สุขใจ ประเทืองสุขเลิศ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้ของคนไทยเกี่ยวกับความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อในยุคโลกาภิวัตน์ ผลการวิจัยพบว่า พิจารณาจากปัจจัยที่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้านของคนไทย คือ อายุ ระดับการศึกษา บทบาทในครอบครัว บทบาท ทางสังคม และประสบการณ์ด้านสื่อก็พบว่า คนไทยที่เป็นนักเรียนระดับด้านรู้เท่าทันสื่อ และผู้มีส่วนผลักดัน นโยบายทางการศึกษาเห็นความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อมากที่สุด เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ส่วนการรับรู้ เกี่ยวกับทักษะการรู้เท่าทันสื่อของคนไทยพบว่า คนไทยเห็นความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อค่อนข้างมาก โดยเฉพาะทักษะการประเมินค่าและการวิเคราะห์ ในขณะที่พวกเขาเห็นว่าทักษะการสร้างสรรค์สื่อ จำเป็นน้อยที่สุด นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้านก็พบว่าคนไทยที่มีการศึกษาสูงกว่า และมีประสบการณ์ด้านสื่อมากกว่าเห็นด้วยกับทักษะการ

วิเคราะห์ และประเมินค่าสื่อมากกว่าผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์ด้านสื่อน้อยกว่า นอกจากนี้ นักบรรณารักษ์ด้านรู้เท่าทันสื่อและผู้มีส่วนผลักดันนโยบายการศึกษา เห็นความสำคัญของทักษะการวิเคราะห์มากที่สุด อย่างไรก็ตาม ไม่มีกลุ่มใดที่เรียงลำดับ ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน จะมีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ สาริศา จันทรอำพรและมณัฏฐ์ แก้วจินดา (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาพการณ์ปัจจุบันกับการเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ในวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 1,164 คน พบว่ามีจำนวนนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย แสดงถึงจำนวนประชากรหญิงที่เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่าประชากรชายสอดคล้องกับจำนวนประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับอายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสำรวจอยู่ที่ 17 ปีเกรดเฉลี่ยค่อนข้างสูง (GPA. = 3.13) แสดงให้เห็นถึงระดับผลการศึกษาที่ค่อนข้างดีในสถานศึกษาเอกชน รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครองในกลุ่มนักเรียนมากกว่า 50,001 บาทต่อเดือน แสดงความมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี และอาจส่งผลต่อความสามารถในการซื้ออุปกรณ์สื่อสารที่เชื่อมต่อการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากรายงานว่ามีอุปกรณ์สื่อสารใช้เป็นส่วนมากถึงร้อยละ 92.8

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จะมีการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ อพัชชา ช่างขวัญยืน (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และทักษะการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการวิจัยพบว่า 1. นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวรที่ลงทะเบียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีอายุ 19 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรมใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่บ้าน/หอพักซึ่งมีประสบการณ์ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากกว่า 4 ปีโดยนิสิตเข้าใช้งานสื่อสังคมออนไลน์โดยเฉลี่ย 1-3 ชั่วโมงต่อครั้ง สื่อสังคมออนไลน์ที่นิสิตเข้าใช้งานบ่อยคือ Facebook โดยนิสิตใช้ Smartphone

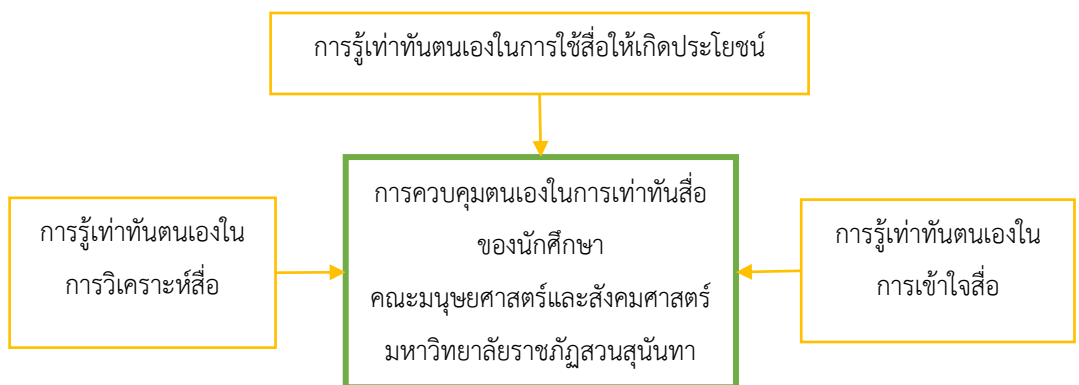
ในการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์และใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงเช่นดูหนัง, ฟังเพลง, เล่นเกมออนไลน์ 2. ทักษะการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ลงทะเบียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79, SD. = 0.04)

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันไปตามลักษณะพฤติกรรมของนักศึกษาในการเท่าทันสื่อ ปรากฏว่าเป็นตามสมมติฐานเพียงบางส่วนแตกต่างกันตามลักษณะของนักศึกษา คือ อายุ ระดับชั้นปี ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพครอบครัว ภูมิลำเนา ตามลักษณะของนักศึกษาในการเท่าทันสื่อไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

การควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ภาพประกอบที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับแรก คือ การรู้เท่าทันตนเองในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ รองลงมา คือ การรู้เท่าทันตนเองในการวิเคราะห์สื่อ และการรู้เท่าทันตนเอง

ในการเข้าใจสื่อ ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาสามารถให้สื่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองได้ สามารถวิเคราะห์สื่อและรู้เท่าทันตนเองในการเข้าใจสื่อ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมของเยาวชนในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากการวิจัยการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงอยากให้นักศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหามาตรการเพื่อรักษามาตรฐานระดับการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อให้คงไว้ และมีพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้น

2) นักศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนควรมีการตระหนักถึงการเรียนรู้ในการใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อการควบคุมตนเองให้เท่าทันสื่อได้

3) นักศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนควรตระหนักว่าหน้าที่ในการรู้เท่าทันสื่อในปัจจุบันมีความสำคัญมาก อยากให้ทุกคนเรียนรู้ในสื่อต่าง ๆ เพื่อการควบคุมตนเองได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และได้รูปแบบการลดความเครียดเชิงประจักษ์

2) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการควบคุมตนเองในการเท่าทันสื่อ

3) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์นักศึกษาหรือประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและเข้าถึงปัญหาได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ดวงแข รักไทย, นิตยา ชีพประสพ และสร้อยสุวรรณ พลสังข์. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยเพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 4(2): 63-73.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2562). *งานทะเบียน*. เข้าถึงได้จาก
<https://www.reg.ssru.ac.th>.

สาริตา จันทรอำพร และมฤชฎ์ แก้วจินดา. (2559). ภาวะการณ์ปัจจุบัน กับการเสริมสร้างการ
รู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ในวัยรุ่น. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 10(1): 83-93.

สุขใจ ประเทืองสุขเลิศ. (2549). *การรับรู้ของคนไทยเกี่ยวกับความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อใน
ยุคโลกาภิวัตน์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

อพัชชา ช่างขวัญยืน. (2561). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และทักษะการรู้เท่าทันสื่อ
สังคมออนไลน์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 16(1): 188-197.